

Yrityskaupan hyväksyminen: KLAR Partners / QMG Holding Oy

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("KKV" tai "virasto") on 13.7.2021 ilmoitettu järjestely, jossa NIMLAS TopCo AB, joka on KLAR Partners I GP Sär:n ("KLAR" tai "ilmoittaja") määräysvallassa oleva tytäryhtiö, hankkii määräysvallan QMG Holding Oy:ssä ("QMG Holding" tai "kohde").

1 Yrityskaupan osapuolet

KLAR on eurooppalainen pääomasijoittaja, joka investoi yrityspalveluihin ja kevyen teollisuuden parissa toimiviin yrityksiin. Yritysten, joihin KLAR sijoittaa, vuotuinen liikevaihto on noin 50–500 miljoonaa euroa, ja niiden pääkonttorit sijaitsevat Pohjoismaissa, Benelux-maissa tai saksankielisessä Euroopassa. KLAR:n toimintamalli yritysten tukemiseen, kehittämiseen ja kasvattamiseen perustuu Lontoossa, Tukholmassa, Frankfurtissa ja Brysselissä toimiviin sijoitusammattilaisiin sekä laajaan kansainväliseen verkostoon. KLAR:lla on tällä hetkellä kolme portfoliyritystä: suomalainen Enerim Oy ("Enerim"), Ruotsissa toimiva Sandbäckens-konserni¹ ("Sandbäckens") ja sveitsiläinen ISS Kanal Services AG².

QMG Holding on Quattro Mikenti Group Oy:n ("QMG") emoyhtiö. QMG on QMG-konsernin emoyhtiö, joka vastaa konsernin hallinnosta, taloudesta ja tukitoiminnoista. QMG-konsernin palvelut kattavat laajasti talotekniikan osa-alueet, kuten LVIJA-³, sähkö-, tietoliikenne- ja sprinklerityöt. Erikoisalana sillä on kokonaisvastuu-urakat (KVR)⁴ sekä haastavat kohteet. Taloteknisen urakoinnin lisäksi QMG-konserni tarjoaa kiinteistön teknisiä palveluita, kuten huolto-, kunnossapito-, modernisointi- sekä asiantuntijapalveluita talotekniikan eri palvelualueilla. Asiakaskunta muodostuu pääosin suurista rakennuttajista ja rakennusliikkeistä.

2 Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista

Yrityskaupan ilmoittajan mukaan kohteen ja ilmoittajan liiketoimintojen välillä ei ole lainkaan horisontaalisia päällekkäisyyksiä tai vertikaalisia linkkejä. Ilmoittajan mukaan kohde toimii Suomessa markkinoilla, jotka voidaan ilmoittajan käsityksen mukaan ja aikaisemman ratkaisukäytännön perusteella

¹ Sandbäckens-konserniin kuuluvat yhtiöt ovat Sandbäcken Invest Group Holding AB:n suoria tai välillisiä tytäryhtiöitä, jotka toimivat Ruotsissa paikallisesti tai erikoistuen tiettyyn palvelualueeseen. Ilmoittajan mukaan mikään Sandbäckens-konsernin yhtiöistä ei harjoita toimintaa Suomessa.

² ISS Kanal Services on maanalaisen infrastruktuurin ylläpitopalveluiden palveluntarjoaja Sveitsissä. Yhtiön palveluihin kuuluvat maanalaisen infrastruktuurin puhdistus-, huolto- sekä korjaustyöt.

³ Lämmitys, vesi, ilma, jäähdytys ja automaatio.

⁴ KVR-urakassa urakoitsija vastaa koko hankkeen sopimuksenmukaisesta toteutuksesta ja ottaa kokonaisvastuun kaikista suunnittelun, järjestelyn ja toteutuksen osa-alueista.

katsoa talotekniikan markkinoiksi.⁵ QMG-konsernin toimintatapa markkinoilla on pitkälle erikoistunut, eli kullakin tytäryrityksellä on oma talotekniikan erityisalansa, johon se keskittyy. QMG-konserni toimii koko Suomen alueella ja sillä on toimipaikka melkein 30 paikkakunnalla. Sen palveluksessa on noin tuhat LVI- ja sähköalan ammattilaista. Ilmoittajan portfolioon kuuluva Sandbäckens on sen sijaan Ruotsissa toimiva talotekniikan konserni, joka on erikoistunut tekniisiin asennuksiin sekä LV-, mukavuusjäähdytys-, sprinkleri- ja kaukolämpöpalvelujen tarjontaan. Sandbäckens työllistää noin 800 henkilöä 30 eri paikkakunnalla Ruotsissa, eikä sen toiminnoilla ole ilmoittajan mukaan kytkentää Suomeen.

KKV on tarkastellut yrityskaupan kilpailuvaikutuksia ilmoittajan esittämän mukaisesti. Markkinamäärittely on kuitenkin voitu jättää avoimeksi, koska jäljempänä ilmenevin perustein yrityskaupan ei ole katsottu estävän kilpailua olennaisesti Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla.

Ilmoittajan mukaan *talotekniikan relevantit tuotemerkkinat* voidaan aikaisemman ratkaisukäytännön mukaan jakaa *taloteknisten tuotteiden valmistukseen ja taloteknisiin palveluihin*. Talotekniset palvelut on puolestaan katsottu olevan mahdollista jakaa edelleen *talotekniseen urakointiin ja taloteknisiin kunnossapitopalveluihin*. Tapauskohtaisesti taloteknisen urakoinnin alamarckkinoina on voitu erikseen tarkastella esimerkiksi *LVIJA-urakointia* ja *KVR-urakointia*. Ilmoittajan näkemyksen mukaan talotekniikan tuotemerkkinoiden täsmällinen määrittely ei ole kuitenkaan asian arvioinnin kannalta tarpeellista, sillä ilmoittajan käsityksen ja aikaisemman ratkaisukäytännön perusteella *talotekniikan relevantteja maantieteellisiä markkinoita* voidaan lähtökohtaisesti pitää *valtakunnallisina*, minkä ohella taloteknisten palveluiden markkinoilla on katsottu olevan myös *alueellisia piirteitä*. Ilmoittajan näkemyksen mukaan kohteen hankinnalla ei siten ole kilpailuvaikutuksia, koska osapuolten toiminta ei ole maantieteellisesti päällekkäistä.⁶ Sandbäckensilla ei ole ilmoittajan mukaan myöskään ollut suunnitelmia toimintansa laajentamisesta Suomeen.⁷

Ilmoittajan ainoa Suomesta liikevaihtoa kerryttävä portfolioyhtiö on Enerim, joka on suomalainen laajan valikoiman ohjelmistoja ja BPO-palveluita

-
- ⁵ Ilmoittajan mukaan talotekniikan on katsottu sisältävän muun muassa ilman, veden, lämmön, energian, valon ja tietoliikenteen välittämisen sekä turvallisuus- ja kuluvalvontajärjestelmät. Talotekniikan pääalueiksi on katsottu LVI-tekniikka (lämmitys-, vesijohto- ja ilmanvaihtotekniikka) ja sähkötekniikka.
- ⁶ Samasta syystä ilmoittaja on katsonut riittäväksi esittää arvionsa ainoastaan *valtakunnallisista talotekniikan palveluiden kokonaismarkkinoista*, joka ilmoittajan arvion mukaan vuonna 2020 oli arvoltaan noin 5 300 miljoonaa euroa. Kohteen markkinaosuus tästä [0–5] % ja merkittävimpien kilpailijoiden vastaavasti: Are Oy [5–10] %, Caverion Suomi Oy [5–10] %, Bravida Finland Oy [0–5] %, Consti Talotekniikka Oy [0–5] % ja Assemblin Oy [0–5] %.
- ⁷ Ilmoittajan mukaan talotekniikan palveluiden alalla liiketoiminta edellyttää paikallista henkilökuntaa ja osaamista sekä paikallisia asiakassuhteita. Ilmoittajan näkemyksen mukaan ulkomaisen toimijan tulo Suomen markkinoille vaatisi lähtökohtaisesti yritysostoja.

(*business process outsourcing*) sähkö- ja kaasumarkkinoille, sekä kauko- lämpö-, jäähdytys- ja vesi-yhtiöille tarjoava yritys. Ilmoittajan näkemyksen mukaan Enerim toimii kolmella markkinasegmentillä: (i) tukkimarkkinoilla, jonka palvelutarjontaan kuuluu tuotannon ja kuormituksen hallintapalveluita, ennuste-, kaupankäynti-, selvitys- ja raportointi- sekä joustavuudenhallintapalveluja; (ii) mittaus- ja analytiikkamarkkinoilla, jonka palvelutarjontaan kuuluu mittausratkaisuja, laskentaa, data-analytiikkaa, viestintä ja mittaus-tietoja; ja (iii) loppukäyttäjien markkinoilla, missä tarjotut palvelut kattavat markkinointia ja asiakashankintaa koskevia ratkaisuja, asiakastietojen ja sopimusten hallintaa sekä laskutusta, tuotehallinnan ratkaisuja sekä hinnoittelua. Asiakkaina näillä markkinasegmenteillä ovat sähköntuottajat, siirto- ja jakeluverkonhaltijat, energian vähittäismyynnin asiakkaat ja energia- ja joustopalvelujen tuottajat sekä teollisuusasiakkaat. Ilmoittajan mukaan Enerimin toiminta ei siten liity millään tavoin kohteen liiketoimintaan tai käsillä olevan yrityskaupan arviointiin.

3 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

Ilmoittaja katsoo, ettei KLAR:n ja kohteen liiketoiminnoilla ole horisontaalisia päällekkäisyyksiä tai vertikaalisia linkejä millään markkinoilla Suomessa, eikä tarkasteltavana oleva yrityskauppa näin ollen aiheuta minkäänlaisia horisontaalisia tai vertikaalisia kilpailuvaikutuksia Suomessa. Ilmoittaja katsoo, että yrityskauppa ei olennaisesti estä tehokasta kilpailua millään relevantilla markkinalla millään tavoin, joten se tulee hyväksyä.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston arvion mukaan yrityskauppa ei kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti estä tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla. Viraston markkinaselvityksessä ei myöskään ilmennyt, että yrityskaupalla olisi haitallisia kilpailuvaikutuksia.

4 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto hyväksyy yrityskaupan, jossa NIMLAS TopCo AB, joka on KLAR Partners I GP Sárln määräysvallassa oleva tytäryhtiö, hankkii määräysvallan QMG Holding Oy:ssä.

5 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25 ja 26 §.

6 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 49 a §:n mukaan siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

7 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa tutkimuspäällikkö Mikko Heinonen, puhelin 029 505 3162, sähköposti mikko.heinonen@kkv.fi.

Ylijohtaja

Timo Mattila

Tutkimuspäällikkö

Mikko Heinonen